

МИСЛИТИ – І ТВОРИТИ ДОБРО!

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 11 (556)
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
11 червня 2022 року

ДОПОМОГА

СТУДЕНТИ: ПОГЛЯД ЗБЛИЗЬКА

ТНМУ ПІДТРИМУЄ СТУДЕНТІВ, ЯКІ ПОХОДЯТЬ ЗІ СХОДУ ТА ПІВДНЯ НАШОЇ КРАЇНИ

Студенти Тернопільського національного медичного університету імені І.Горбачевського отримали продуктові набори, які для них підготували та передали викладачі й працівники університету, а також Фондація допомоги дітям (Рената Блеха, Домініка Блеха, м. Живець, Польща) у рамках грантової підтримки прем'єр-міністра Польщі.

Університет опікується своїми студентами з різних куточків України – Херсона, Запоріжжя, Дніпра, Кривого Рогу, які змушені були через війну залишитися в Тернополі. «Ця допомога мені дуже необхідна, я приїхала на навчання до Тернополя з Кривого Рогу. На жаль, змоги повернутися додому в мене немає. Мама зараз там, батько воює, а мене вони просять залишитися в безпеці», – розповідає студентка першого курсу Юлія.

Керівник центру виховної роботи та культурного розвитку ТНМУ Марта Руденко зауважила, що в час війни маємо стати опорою для наших студентів, які потребують підтримки та уваги, віри у власні сили. Ми всі можемо доєднатися до добрих вчинків волонтерів ТНМУ, стати фінансовою, матеріальною чи моральною підтримкою для наших студентів, нехай кожен з них відчує себе цінним та потрібним.

Пакунки можна залишати на пункті охорони в адміністративному корпусі на ім'я Марти Руденко або звертатися до центру виховної роботи та культурного розвитку ТНМУ. Необхідні овочі, яйця, крупи, олія, цукор, макарони, консервації, чай, печиво та засоби гігієни. З питань будь-якої допомоги студенти можуть звертатися до центру виховної роботи та культурного розвитку.

Соломія ГНАТИШИН

ПРОЄКТ

СТУДЕНТИ ПОДАРУВАЛИ ДІТЯМ КНИЖКИ Й РАДІСТЬ

Представники студентського парламенту ТНМУ ініціювали проєкт «Подаруй дитині книжку – подаруй дитині радість». Вони втілювали його разом з молодіжною міською радою та Тернопільською обласною універсальною науковою співпрацю та підтримку ініціатив студентів.

Разом зі збором книг зорганізували святкування Міжнародного дня захисту дітей, де книги подарували внутрішньо переміщеним дітям. Студенти забезпечили цікаву

розважальну програму. Після веселих ігор хлопчиків і дівчаток пригощали солодощами та транслювали мультфільм.

Організаторами проєкту ТНМУ стали Софія Берегуляк, Леся Чепесюк і Лілія Раєвич.

Пресслужба ТНМУ

вою бібліотекою за підтримки управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради.

Зібрали понад 100 книг для дітей різного віку. Центром збору літератури була бібліотека ТНМУ. Дякуємо директорці книгозбірні Олені Проців за актив-

Богдана БІЛА – студентка четвертого курсу стоматологічного факультету.

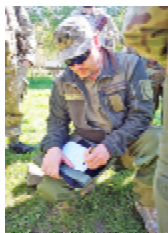
Стор. 6

У НОМЕРІ

Стор. 3

ВІКТОР ШАЦЬКИЙ: «НАЙБІЛЬША ВИНАГОРОДА МОЄЇ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ – ЗБЕРЕЖЕНЕ ЖИТТЯ»

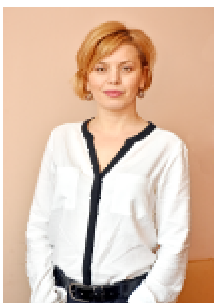
Як зізнається доцент кафедри медицини катастроф і військової медицини ТНМУ Віктор Шацький, волонтерство для нього – внутрішня душевна потреба допомагати іншим. До волонтерської діяльності він активно долучився ще понад 10 років тому, а з початком російсько-української війни 2014 року військово волонтерство стало невід'ємною частиною його життя.

Стор. 4-5

ПРОФЕСОРКА ОКСАНА ШЕВЧУК: «ХОТІТИ ЛИШЕ ЗМІН НЕДОСТАТНЬО, ПОТРІБНО ДІЯТИ»

Професорку кафедри фармакології з клінічною фармакологією, керівницю наукового відділу ТНМУ Оксану Шевчук зустріла у волонтерському центрі університету. Саме надійшли ліки від закордонних доброчинців і вона сортувала та перекладала українською назви медичних препаратів. Волонтерське життя стало частинкою її власного чи не з перших днів повномасштабного вторгнення росії в Україну.

ПЕРСПЕКТИВИ ПАРТНЕРСТВА ТНМУ ТА МЕДИЧНОЇ ШКОЛИ УНІВЕРСИТЕТУ МАНЧЕСТЕРА

З початком повномасштабної війни росії проти України перед системою освіти поставили виклики, яких не було навіть під час пандемії COVID-19. Але ніхто не міг бути готовим до боїв та обстрілів, сирен повітряної тривоги та проведення занять у бомбосховищах і підвалах. У ці важкі для України дні ми надзвичайно високо цінуємо підтримку та готовність допомагати з боку наших партнерів і зовсім незнайомих людей.

Завдяки консалтинговій групі Cormack Consultancy group, особисто Чарльзу Кормаку та його команді Тернопільський національний медичний університет імені Івана Горбачевського може стати потенційним партнером Медичної школи Університету

Манчестера. Це один з найбільших таких закладів у Великобританії, з відмінними навчальними ресурсами та інноваційним використанням технологій для навчання студентів. Медична школа Манчестера пропонує потужну академічну підтримку, а також навчання комунікації та клінічних навичок.

Відбулася перша зустріч між представниками Медичної школи Манчестерського університету (Великобританія) та Тернопільського національного медичного університету ім. Івана Горбачевського (Україна) для визначення невідкладних потреб і запитів.

Манчестерський університет представляла професорка Маргарет Кінгстон — відповідальна директорка за додипломну ме-

дичну освіту; професорка Мінал Сінгх, яка відповідає за викладання клінічних дисциплін в Медичній школі цього вишу та професор Харіш Темпі з відділу оцінювання якості освіти.

Від Cormack Consultancy group на зустрічі були директор офісу Центральної та Східної Європи Гінтарас Степонавічус і Вітеніс Фукс. ТНМУ презентували професорка, керівниця наукового відділу Оксана Шевчук, доцент кафедри мікробіології, керівник центру протидії дискримінації та домаганням Тарас П'ятківський, асистентка кафедри медицини катастроф і військової медицини, представниця центру симуляційного навчання Богдана Перевізнюк.

ТНМУ зацікавлений у співпраці

та партнерстві, зокрема, в таких напрямках:

- програми академічної мобільності/стипендії: 1) для аспірантів, молодих дослідників і професорів (для виконання частини досліджень, вивчення нових методів тощо); 2) для співробітників центру симуляційного навчання ТНМУ (навчання на новітніх манекенах, програмне забезпечення для тренінгів);
- доступ до освітніх курсів і платформ, онлайн-бібліотек;
- програми міжнародних спільних онлайн навчань/курсів для студентів;
- спільні літні школи (звичайно, за безпечних і прийнятних умов після війни).
- спільні науково-дослідні проекти (захворювання, що пе-

редаються кліщами, стовбурові клітини в експериментальній медицині, ендотеліальна дисфункція різних патологій, метаболічні захворювання, дослідження імунодефіциту тощо).

— допомога та підтримка інтернаціоналізації університету в освіті, дослідженнях та клінічній практиці (адаптація наших програм до навчальних планів європейських країн, сертифікації та міжнародної акредитації, оцінювання й принципів навчання та навчання);

— програми запрошених професорів;

— модернізація обладнання дослідницьких лабораторій;

— реорганізація/модернізація сайту ТНМУ.

Дискусія була плідною та практично орієнтованою. Під час наступної зустрічі заплановано обговорити деталі Меморандуму про взаєморозуміння, конкретні пропозиції підтримки Медичної школи Манчестерського університету.

Пресслужба ТНМУ

НАШІ ВОЛОНТЕРИ ВІДВІДАЛИ ПОРАНЕНИХ БІЙЦІВ

Доцент Тернопільського національного медичного університету імені Івана Горбачевського Тарас Кадобний упродовж багатьох років є активним волонтером. Разом зі своїми друзями та однодумцями, а саме представниками громадської організації «Десантно-козацький рій», керівником ансамблю «Збруч» і заступником директора Тернопільської обласної філармонії Василем Ірмійчуком днями привіз для поранених корисні по-

ний всім волонтерам, які стараються допомогти пораненим», — зазначив головний лікар Зіновій Ясеник.

Понад 100 військових, які зараз проходять реабілітацію в Микулинецькій обласній фізіотерапевтичній лікарні реабілітації, мають нагоду відчувти ефективність авторських методик кандидата медичних наук, лікаря-невролога Андрія Надкевича. Він використовує комплексне лікування із застосуванням рефлек-

дарунки — засоби гігієни, одяг, ліки, перев'язувальні матеріали. Нині понад 100 наших захисників перебуває на реабілітації в Микулинецькій обласній фізіотерапевтичній лікарні реабілітації. У цей заклад вищезгадані волонтери неодноразово привозили продукти харчування, одяг та інше.

«Приємно, що люди опікуються військовими. Наш медичний заклад забезпечений усім необхідним, але часто поранені потребують особливих ліків, які їм призначили в попередніх лікарнях чи госпіталах. Навіть звичайна увага та відчуття того, що люди піклуються про них, відіграє дуже важливу роль. Щиро вдяч-

сотерапевтичних методів.

У вихідні для захисників на території лікарні зорганізували концерт співачки Ольги Монастирської.

Волонтери, користуючись нагодою, передали військовий одяг та інше спорядження отцю Євгенові Влоху, який особисто відвозить необхідне бійцям на передову. Зазначимо, що в Микулинецькій налагоджено пошиття бронезилетів, взуття.

Ця команда волонтерів надала допомогу також військовій частині А3215.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА
Світлина авторки

НАУКОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТУДЕНТКИ ОТРИМАЛО ПЕРШЕ МІСЦЕ НА МІЖНАРОДНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ У САМАРКАНДІ

У Самаркандському державному медичному університеті (Узбекистан) відбулася 76-та Міжнародна науково-практична конференція студентів і молодих учених «Досягнення фундаментальної, прикладної медицини та фармації», де вже кілька років поспіль беруть активну участь студенти ТНМУ.

Під час цього форуму діяло 15 секційних засідань, в рамках яких

досвідчені науковці заслухали виступи учасників за різними напрямками медицини. Загалом відбулося понад 270 виступів студентів і 34 молодих вчених з медичних вишів і науково-дослідних інститутів світу.

У секції дитячої хірургії я представляла своє наукове дослідження разом зі своїм науковим керівником — доцентом кафедри дитячих хвороб з дитячою хірур-

гією, кандидатом медичних наук Ігорем Крицьким. Цей науковий доробок ТНМУ здобув перше місце. Матеріали конференції опубліковані у спеціальному випуску міжнародного журналу «Проблеми біології та медицини».

Юлія ПРАВАК,
шестькурсниця медичного факультету ТНМУ

НАВЧАЮТЬ ЦИВІЛЬНИХ ОСІБ ОСНОВАМ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Як зберегти життя до приїзду парамедиків — обов'язкове знання кожного українця, а особливо у воєнний час. Студент Тернопільського медуніверситету Вадим Невідомський зорганізував безкоштовні курси надання домедичної допомоги у селі Вовковій Рівненської області для всіх, хто бажав отримати навички.

Курси відбулися за протоколом САВС. Було продемонстровано, як правильно та в якій послідовності оглядати потерпілого, накладати джгут і турнікет при кровотечах з кінцівок, методику тампонування ран під час кровотеч з вузлових з'єднань. Йшлося й про те, як правильно мобілізувати кінцівки при переломах, методику проведення

СЛР та надання домедичної допомоги при вогнепальних пораненнях грудної порожнини й травмах ока.

Загальна кількість учасників — 51 особа. Всі були дуже задоволені та отримали важливі знання й навички надання домедичної допомоги постраждалим.

Пресслужба ТНМУ

ЩЕМЛИВА ПІДТРИМКА ВІД УЧНІВ ПОЛЬСЬКОЇ ШКОЛИ

На благодійний рахунок волонтерського центру ТНМУ надійшов грошовий переказ від учнів шостої середньої освіти міста Кошалін (Польща). Школярі зорганізували добродійний ярмарок. Вони продавали печиво, а виторг (500 злотих) переказали на допомогу Україні. Керівництво загальноосвітнього навчального за-

ладу вийшло на зв'язок з викладачем ТНМУ Оленою Прокопович, яка допомогла переказати кошти на наш благодійний рахунок.

«Насправді це дуже зворушливо. Хоча сума невелика, але приємно, що поляки, особливо діти, усвідомлюють ступінь відповідальності перед людьми та докладають зусилля, щоб допо-

могти іншим», — зазначила пані Олена.

Щиро дякуємо учням шостої кошалінської школи, адміністраторкам цього закладу Сильвії Марциняк, Йоланті Ковальській, вчительці Юлітті Татажинській за виховання молодого покоління на основах гуманізму.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

Редактор **Г. ШОТ**
Творчий колектив: **Л. ЛУКАЩУК,**
М. ЮХНО-ЛУЧКА,
М. ВАСИЛЕЧКО
Комп'ютерний набір і верстка:
Р. ГУМЕНЮК

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
тел. **52-80-09; 43-49-56**
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновник:
Тернопільський
національний медуніверситет
ім. І.Я. Горбачевського
МОЗ України
Індекс **23292**

Видавець:
Тернопільський
національний
медичний університет
ім. І.Я. Горбачевського
МОЗ України

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не завжди
поділяє позицію
авторів публікацій.

Реєстраційне свідоцтво
ТР № 493-93/РР від 24.11.2010,
видане головним
управлінням юстиції у
Тернопільській області

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг — 2,5 друк. арк.
Наклад — 1000 прим.
Замовлення № 73

Газету набрано, зверстано,
віддруковано у Тернопільському національному медуніверситеті ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України.
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1.

ВІКТОР ШАЦЬКИЙ: «НАЙБІЛЬША ВИНАГОРОДА МОЄЇ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ – ЗБЕРЕЖЕНЕ ЖИТТЯ»

Як зізнається доцент кафедри медицини катастроф і військової медицини Тернопільського національного медичного університету ім. Івана Горбачевського Віктор Шацький, волонтерство для нього – внутрішня душевна потреба допомагати іншим. До волонтерської діяльності він активно долучився ще понад десять років тому, а з початком російсько-української війни 2014 року військово волонтерство стало невід’ємною частиною його життя.

– Вікторе Васильовичу, де вас застала звістка про війну? Пригадайте свою першу думку, реакцію тієї миті?

– Якщо мовити про війну, яку росія розпочала 2014-го, то та звістка застала мене на кордоні з Румунією. Ми з родиною саме їхали на відпочинок. Перетинали кордон. І почувши новину про загострення ситуації на Дон-

чав читати новини. Зрозумів, що найгірші припущення стали реальністю – росія розв’язала велику війну з нашою країною.

Оскільки кілька останніх перед війною тижнів я зустрічався з друзями-військовими, виступав на телебаченні під час марафону, де активно обговорювалися теми того, як чинити українцям у випадку, коли війна розпочнеться, тож морально був готовий та новиною нову фазу російської агресії мені назвати було важко. Я був готовий. Але було прикро, що це таки сталося. Що знову будуть гинути кращі сини України, що попереду невизначеність і відчай. Але в мені живе непохитна віра в нашу стовідсоткову перемогу! Адже ми на своїй землі, на нашому боці правда й Бог!

– Як волонтерство ввійшло у ваше життя?

– Після закінчення навчання в університеті працював лікарем-хірургом. 2011-го року мені цілком випадково пощастило пройти курси першої допомоги, що відбувалися у Львові за сприяння австрійського Черво-

ся навчанням першої допомоги для населення в рамках Товариства Червоного Хреста України.

Тож волонтерством займаюся давно. З початком війни 2014 року ми з лікарями Тернополя зорганізувалися в громадську організацію «Медичний загін спецпризначення «Білі берети», основною метою якої була та є передача знань з першої допомоги й тактичної медицини. Тому мені сам Бог велів узяти участь у діяльності цієї організації. Наразі я є першим заступником голови правління цієї ГО. Так розпочалася активна робота в царині тактичної медицини. Спочатку самі вчилися, потім передавали знання іншим.

До слова, згадав цікаву історію. На перших курсах, що відбувалися в Києві, й де ми були слухачами в американських тактичних медиків, наші викладачі ніяк не могли зрозуміти, що ми тут робимо, чого приїхали, адже ми знали все, про що вони розповідали (усміхається). Згодом, у листопаді 2014-го року, відбувся перший вишкіл «Білих беретів», у якому взяли участь понад 60 лікарів-волонтерів з різних куточків України, який ми проводили на базі навчально-оздоровчого комплексу ТНМУ «Червона калина».

Після цього з інструкторами нашої громадської організації ми об’їздили всю лінію фронту. Були на блокпостах, на передовій, на базах розташування підрозділів ЗСУ та добровольчих батальйонів від Станиці Луганської до Маріуполя. Всюди роздавали індивідуальні аптечки взірця НАТО нашим військовим та вчили ними користуватися.

2015-го року відбувся другий всеукраїнський вишкіл «Білих беретів», де я був одним з інструкторів. У цьому весняному вишколі взяли участь понад 150 лікарів-волонтерів, 80 відсотків з яких на той час побували на передовій.

Відтоді, як розпочалася нова фаза російсько-української війни, знання, що ми передава-

ли, знову набули актуальності. За три місяці повномасштабної війни на скороченому курсі такмеду, який викладав для тих, хто їде на передову в найгарячіші точки, встиг позайматися з по-

гроші, а щасливий погляд тих, кому вдалося допомогти. У моєму випадку найбільша винагорода – збережене життя.

– Пригадайте, будь ласка, випадок, що найбільше вас вразив за час вашого волонтерства.

– Випадок з життя 2015-го року... Ми поверталися з чергового навчання зі сходу, в Києві чекали на потяг до Тернополя. Стоїмлені, у військовій формі, з величезними наплічниками. Раптом до нас підійшла старша жінка з онукою, подякувала за нашу роботу та подарувала кожному по маленькій лляльці-мотанці в синьожовтих барвах. Цей оберег і досі зі мною. От такий у нас дивовижний народ. І сила

Віктор ШАЦЬКИЙ

над 2000 самовідданими синами України...

Поміж навчанням брав участь у формуванні індивідуальних аптечек для бійців, які передаємо на фронт і зараз. Важливу роботу проводили з лікарями-судинними хірургами з тестування турнікетів.

От і виходить, що волонтерство нині займає ліву частку мого життя.

– Узагалі чим для вас є волонтерство? Що воно для вас означає?

– Завжди був упевнений, що в кожній життєвій ситуації маю робити те, що в мене виходить найкраще. Вчити. Ділитися знаннями. Розповідати й показувати, як можна забезпечити себе, врятувати власне життя та життя свого друга на полі бою. Тому волонтерство наразі – це не робота, це внутрішня душевна потреба допомагати іншим. Адже у перекладі з латинської мови волонтерство означає «вільне волевиявлення, бажання, намір, добровільна суспільно корисна діяльність». І найкращою нагородою для волонтерів є не

його, міць і незламність нині найбільше вражають, як і 2014-го. Ми й цього разу продемонстрували з перших днів війни згуртованість і силу духу, коли кожен готовий стати до строю, підставити плече, простягнути руку допомоги, віддати останнє тому, хто наразі потребує допомоги.

І водночас дуже прикро вражає те, що ми звикаємо. От якийсь такий парадокс – звикаємо жити у війні.

– Що найперше зробите, коли здобудемо нашу перемогу?

– Коли здобудемо перемогу, в мене, як, мабуть, і в багатьох українців, є одне найбільше бажання – відпочити. Мрію видати додаток, який сповіщає про сигнали повітряної тривоги, а також численні канали з новинами, що сьогодні є основним джерелом інформації, вимкнути телефон, щоб не турбував, і просто виспатися. А потім, коли прокинусь, спокійно, неквапливо випити запашної кави й піти зі своїми синами на стадіон біля дому пограти у футбол.

Мар’яна ЮХНО-ЛУЧКА

Віктор ШАЦЬКИЙ з членами громадської організації «Білі берети»

басі, розгубилися. Не знали, як правильно вчинити в цій ситуації.

Звістка про широкомасштабне вторгнення рашистів в Україну цього річного лютого застала мене, як і більшість українців, у своєму ліжку. Ми з дітьми були вдома, зранку я прокинувся від сигналу повітряної тривоги. Не розуміючи, що відбувається, по-

ного Хреста. У нас викладали представники вірменського Червоного Хреста. Одна з викладачів, до слова, – організаторка рятувального загону, який допомагав після землетрусу у Спітаку 1988-го року. Після завершення цих курсів я став одним з 36-ти тренерів з першої допомоги з міжнародним дипломом.

По закінченню курсів займав-

ОТРИМАЛИ ВЕЛИКИЙ ВАНТАЖ ЛІКІВ І ЗАСОБІВ МЕДИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

До волонтерського центру ТНМУ надійшов великий гуманітарний вантаж від низки закордонних організацій та медичних центрів, зокрема Yusen Logistics, Yusen teams in America, Germany, and Poland; Sturdy Memorial Hospital in Massachusetts; Berkshire Medical

Center in Massachusetts; Nixon Peabody LLP.

До посилки вагою в 700 кілограмів увійшла велика кількість медичних і хірургічних рукавичок, масок, медичних лотків, перев’язувальних матеріалів, стетоскопів, пластирів, шпатель. А ще вклали ларин-

геальні маски, стерильні набори для перев’язок, катетери для безперервної інфузії, ортези, набори для зупинки носової кровотечі, для лапароскопії, для промивання носової порожнини, для центральної венозної пункції, для люмбальної пункції, набір стерильного одя-

гу, набір для пункції перикарду, для дренажу плевральної порожнини, для прийняття пологів, для лапароскопічних операцій, мішки Амбу, дренажну систему для грудної порожнини, шовний матеріал, серветки з натрієм хлоридом, антибактеріальні серветки...

Частину цього вантажу вже надіслали до військових госпіталів, в яких перебувають на лікуванні українські захисники. Висловлюємо щирі подяку Yusen Logistics, Yusen teams in America, Germany, and Poland; Sturdy Memorial Hospital in Massachusetts; Berkshire Medical Center in Massachusetts; Nixon Peabody LLP за вагому допомогу.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

Професорку кафедри фармакології з клінічною фармакологією, керівницю наукового відділу ТНМУ Оксану Шевчук зустріла у волонтерському центрі університету. Саме надійшли ліки від закордонних доброчинців і вона сортувала та перекладала українською назви медичних препаратів. Волонтерське життя стало частинкою її власного чи не з перших днів повномасштабного вторгнення росії в Україну.

«У НАШІЙ РОДИНІ ЗАВЕДЕНО ЖЕРТВУВАТИ КОШТИ НА БЛАГОДІЙНІСТЬ»

– Оксано Олегівно, тему війни важко оминати, бо вона поки що з нами. Як змінили ці сто днів ваше життя?

– Після 24 лютого було таке відчуття, що життя зупинилося, воно стало. Ці перші тривоги, коли не знала, як діяти та що взагалі сталося, якийсь вакуум і пустота всередині. До того ж за наказом Міністерства призупинили тоді навчання в університеті й це теж надзвичайно гнітило. Не зрозумілим було, а що ж завтра? Це найскладніше. Потім прочитала у соціальних мережах, що в нашому симуляційному центрі проводять курси з надання домедичної допомоги за воєнного стану. І звісно, пішла. Ці кілька годин стали поворотним моментом і першою точкою опори, від якої можна було відштовхнутися та навчитися жити в новій реальності.

– Далі ж у ваше життя прийшло волонтерство?

– Коли я долучилася до волонтерського центру ТНМУ, то, як кажуть, сповна відчула значимість цього руху. Ще до війни наш університет співпрацював з українсько-німецьким науковим товариством, іноземними колегами в багатьох спільних проєктах, і вони відгукнулися також після повномасштабного вторгнення рашистів в Україну. Зокрема, громада та Українська спілка Нижньої Саксонії *Ukrainischer Verein in Niedersachsen e. V.* (Ганновер, Німеччина) та Спілка *Freie Ukraine Braunschweig e.V.* – це об'єднання німців та українців у Брауншвейгському регіоні. Загалом українська діаспора та небадужі

Оксана ШЕВЧУК (2008 р.)

громадяни Німеччини залучили, зібрали та надіслали до нашого волонтерського центру гуманітарну допомогу, медикаменти,

засоби медичного призначення вартістю понад 150 тисяч євро. Тому в особі всіх українців хочу подякувати та озвучити цих доброчинців, які активно допомагають українській армії, госпіталям, співвітчизникам, які втратили дім, нашим землякам, яких війна закинула до Німеччини.

– Кажуть, що волонтерство для медика – це норма життя. Але ж не всі медики займаються волонтерством. Як вважаєте, що спонукає людей до цього?

– Мабуть, у кожного свої якісні мотиви. У нашій родині заведено жертвувати гроші на благодійність, даємо певні кошти до храму, хоча я не вважаю це волонтерством, але, гадаю, що це були його перші паростки, закладені ще в дитинстві.

– Як вас виховували в сім'ї?

– У любові. Моє раннє дитинство минуло в селі Устечко тодішнього Заліщицького району. Там мешкали мамині батьки. Бабуся – Ганна Петрівна, на якій трималося все домашнє господарство та дім, і дідусь – Тадей Петрович. Він разом зі своєю командою займався оформленням і реставрацією церков. Що я запам'ятала з того часу? Як дідусь малював у своїй майстерні картини та ікони, їх було дуже багато в нас вдома. І затишок, створений бабусею. То був безтурботний час.

Моє літо минало на Дністрі в обійсті бабусі та дідуса, в нас із сестрою була чудова компанія й ми цілими днями гасали околицями села, купалися. Як і всі діти в ті часи, грали у схованки, облюбували сусідський малинник та об'їдали кущики з ягодами, навіть деколи й отримували на горіхи.

– У школу пішли вже в Тернополі?

– Ні. Перших чотири роки я навчалася у сільській школі. До школи йшла добряче підготовленою, по суті, з усіх предметів. Першою вчителькою в мене була бабуся, яка навчила читати, писати, приділяла мені доволі багато часу, незважаючи, що у селі – господарка, город. Але всі справи були відкладені, коли ми займалися. Гадаю, що саме вона заклала в мені відповідальне ставлення до науки, повагу до книжки. Мені подобалося вчитися, здобувати

нові знання, може, тому я закінчила школу із золотою медаллю. У шкільні роки найбільше приваблювала іноземна мова.

Професорка Оксана ШЕВЧУК:

Англійську в нас викладав чудовий фахівець, нині директор 24 Тернопільської школи Ігор Юрійович Каразія. Дякуючи його підходу, я нині вільно спілкуюся, читаю англійською лекції іноземним студентам. Мій класний керівник Світлана Михайлівна Курило викладала біологію.

– Хто допоміг визначитися з професією?

– То була мама. Три роки вона вступала до медінституту, але всі двері для неї були зачинені, бо донька репресованих. Мамині батьки понад десять років відсиділи в Ново-Сибірській в'язниці за політичні переконання, а точніше, за Україну. Дідусь був воєнком дивізії «Галичина». Пригадую, на початку 1990-х, коли щойно зароджувався Народний рух України, він з бабусею одними з перших вступили до цієї організації. У нашому помешканні замайоріли синьо-жовті прапори. Бабуся та дідусь були безмежно щасливі, що нарешті збулася мрія, за яку віддали свою молодість та здоров'я – Україна стала незалежною. Наприкінці життя бабуся часто мені розповідала про те, як то бути зв'язковою УПА, як тікала від енкаведистів, як важко їй, молодесенькій дівчині, доводилося в полоні в радянських катів, а я гладила її зранену по боями голову. Отож, зрозуміло, що моїй мамі, доньці ворогів народу, шлях до медичного інституту був закритий навечно, тому вона дуже хотіла, щоб я її мрію здійснила. Мене ж більше притягувала англійська, але в десятому класі все кардинально змінилося, я дослухалася маминих порад і зацікавилася меди-

циною, а відтак і вступила до нашого університету. Шість років навчання промайнуло дуже швидко. Мені пощастило з одногрупниками, студентські роки нині згадую, як надзвичайно чудовий відрізок мого життя. Втім, зізнаюся чесно, вже на шостому курсі, коли потрібно було визначитися зі спеціалізацією, не бачила себе в практичній охороні здоров'я, хоча вчилася доволі добре, закінчила з відзнакою університет.

– Та це ж пряма дорога в науку...

– Можливо, але тоді я про це й не здогадувалася. Пройти інтернатуру мене спонукала та переконала Людмила Володимирівна Радецька, яка тоді працювала в деканаті медичного факультету. Це було тієї пори, коли на обрії вже з'явилася сімейна медицина, але ще залишалася останній рік інтернатури з терапії, туди я й пішла навчатися за порадою Людмили Володимирівни. Згодом було навчання в магістрату-

«ПРИЙШЛА НА ТЕОРЕТИЧНУ КАФЕДРУ Й ПОТРАПИЛА В НАДЗВИЧАЙНО ЧУДОВИЙ КОЛЕКТИВ»

– Як сталося, що змінили терапевтичну кафедру на теоретичну?

– Після завершення магістратури мені запропонували на вибір три кафедри – військової медицини, патофізіології та фармакології. Я обрала останню, можливо, через те, що їздила під час магістратури на олімпіаду з фармакології до Харкова. Мені була до душі ця наука. Прийшла на теоретичну кафедру й потрапила в надзвичайно чудовий колектив. На початках викладала студентам стоматологічного факультету, а згодом уже й медичного. Далі – аспірантура, яку закінчила дочасно захистом кандидатської дисертації. Отож, як писали колись у характеристиках, пройшла всі щаблі кар'єрного зростання: старша лаборантка, асистентка, доцентка, а тепер професорка. Але особливої відмінності в підготовці до занять у мене немає – ґрунтовно готуюся як і тоді, коли ще була

Четвертокласниця Оксана ШЕВЧУК серед своїх однокласників (с. Устечко, 1990 р.)

ратури з терапії, отож можу похвалитися, що все-таки маю стосунок до практичної медицини – сертифікат лікарки-терапевтині та диплом магістра медицини з терапії. Тоді моїм наставником був керівник кафедри внутрішньої медицини, професор Петро Петрович Кузів. З особливою вдячністю згадую той чудовий колектив науковців-лікарів, які доклали чимало зусиль до мого становлення і як науковиці, і як лікарки, особливо Надія Іванівна Ярема, Людмила Валентинівна Зоря. Вислів навчатися «біля ліжка хворого» це, напевне, про мене, бо багато часу провела на магістратурі у стаціонарах другої міської лікарні. Писала магістерську роботу й водночас здобула школу практичного досвіду.

асистенткою, та хвилююся також так, наче вперше зайшла до аудиторії.

– Кажуть, що докторська дисертація забирає чи не пів життя. Важко писати, а потім і захищатися...

– Мені було не важко, а навпаки цікаво працювати над докторською, бо вона мала практичне спрямування й я знала, що маю дослідити те, що згодом може стати в нагоді для практичної охорони здоров'я. Мої обидві роботи – кандидатська та докторська стосувалися профілактики й лікування побічних реакцій лікарських засобів, у тому числі уражень печінки тощо. Всім відомий вислів Парацельса, що всі речовини можуть бути або ліками або ж отрутою, важлива лише доза.

«ХОТІТИ ЛИШЕ ЗМІН НЕДОСТАТНЬО, ПОТРІБНО ДІЯТИ»

Так от моя кандидатська була в унісон цій темі — про ураження печінки при комбінованому застосуванні антимікобактеріальних та антиретровірусних препаратів. Адже туберкульоз лікують тривалий час — від 6 до 24 місяців, залежно від форми хвороби. І це не може не позначитися на діяльності інших органів — нирок, печінки. Лише на початковому етапі лікування містить схему з щонайменше чотирьох препаратів, а потім підтримувальне лікування, яке триває доволі довго. Якщо додати до цього ще й антиретровірусну терапію, яка містить 3-5 фармакопрепаратів, то можна уявити, як цей «коктейль», потрапивши до організму хворого, може взаємодіяти. Усі препарати гепатотоксичні й, зрозуміло, що ступінь ураження печінки зростає відповідно до їх кількості. Це, власне, й була та проблематика, якою я почала займатися. Саме тоді вперше ми почали мову про застосування ентеросорбентів, як-от кремній-

Професорка Оксана ШЕВЧУК з колективом кафедри фармакології з клінічною фармакологією (2021 р.)

тенти, інформаційні листи, методичні рекомендації. Не раз представляли також наші роботи на всеукраїнських конференціях, тому, гадаю, ці дослідження, як мовиться, знайшли свого адресата.

«МИ КАРДИНАЛЬНО ЗМІНИЛИ «ВНУТРІШНЮ ПОЛІТИКУ» НАШОГО ПІДРОЗДІЛУ»

— Окрім власної наукової праці, ви ще й керівниця наукового підрозділу університету. Чи не втомлюєтеся?

— Від роботи, яка тобі цікава, навпаки отримуєш додаткову енергію. Мене стимулюють результати. Звісно, не без того, що трапляються якісь непередбачувані ситуації або форс-мажори, але для мене це не завада. 2013 року я прийшла на посаду керівниці наукового відділу, тоді проректором був професор Василь Петрович Марценюк. Новий час вимагав сучасних підходів і в науковій царині, з'явилася реальна потреба в нових стандартах, залученні зовнішніх коштів для виконання наукових робіт, соціальних проєктів. Особливо була необхідність у доборі й пошуку грантів, які підходять саме для нашого університету, просуванню наших учених у світовому науковому просторі. Для мене особисто це був час пошуку, творчості, коли немає усталених форм чи стандартів, і дієш так, як підказує тобі досвід та власна інтуїція. Дуже допомагало знання мов, бо передусім це можливість читати оригінали, спілкуватися з іноземним академічним товариством. Звісно, потрібно було проявити якісь і власні якості, скажімо, гнучкість, уміння комунікувати та знаходити альтернативні рішення. Перед нами відкрився великий простір наукової світової спільноти, де ми згодом зайняли й свою нішу. Вчитися доводилося повсякчас, дуже допоміг тренінг з интерна-

ціоналізації, спілкування з проєкторами, особливо з Іваном Миколайовичем Кліщем, ректором Михайлом Михайловичем Кордою, в якого великий досвід комунікації з іноземними партнерами, нове, більш відкрите до світу бачення багатьох речей. Отож ми кардинально змінили «внутрішню політику» нашого підрозділу, наповнили її кейсами пошуку, відкритості, нових контактів.

— Кажуть, що сучасне покоління студентів надто активне та залежне від інтернет-ресурсів, гаджетів. Вважаєте, що це правда?

— Якщо свій перший стільниковий телефон я отримала на третьому курсі університету, а вони користуються ними чи не з пелюшок, то, напевне, правда. Але я не вважаю гаджети злом, вони навпаки розширюють кругозір, зараз студенти іншими очима дивляться на світ, є багато речей, які їм не потрібно пояснювати, вони розуміють це інтуїтивно, якимось шостим чуттям. Це я веду до того, що й ми маємо не відставати та також підлаштовуватися, бо хтосна чи світ прогнеться під нас. Усе змінюється надто швидко й ми маємо слідувати новим тенденціям, демонструючи свою

Оксана ШЕВЧУК з бабусяю Ганною ОСАДЦІВ (с. Устечко, 1998 р.)

гнучкість, саме гнучкість, а не пристосування. Скажімо, я не соромлюся в молоді вчитися та не опираюся, бо на біду можна й зламатися, знаєте, як у тій притчі, коли молоде гнучке дерево вижило під час сильного вітру, а старе зламалося, через те, що не хотіло хилитися. Так і в житті.

— На жаль, нині обставини склалися так, що дедалі більше наших випускників виїждитимуть за кордон і, певна річ, шукатимуть там місця праці. Як гідно конкурувати?

— Зауважила, що наші студенти можуть мати відмінні знання, та їм часто не вистачає банально простих, але дуже важливих у зарубіжному світі речей, скажімо, в комунікації. Те, що для студента-іноземця — річ звична, для нашого — радше виняток.

Оксана ШЕВЧУК (стоїть перша ліворуч) з колективом кафедри шпитальної терапії під час проходження магістратури (2004 р.)

Візьмімо, наприклад, написання емейлу. В англійському студента він обов'язково розпочинається з усталеного привітання, аби привернути увагу людини, до якої звертаються. Наші ж студенти можуть відправити лист узгалі без усякого супроводу. І як може в такому випадку реагувати роботодавець, якому він, скажімо, надсилатиме аплікацію в пошуках роботи?

Наступна проблема — це цифрова грамотність, критичне мислення та критичне сприйняття інформації. Моя думка така, що навчати орієнтації в нинішньому морі цифри потрібно ще, мабуть, зі шкільної парти. Можливо, це буде дисципліна інша, але навчати необхідно.

Як написати мотиваційний лист, лист-звертання, аби отримати очікувану відповідь? Цього також маємо навчити. Аби студент чи молодий учений у майбутньому не ламав собі голову, як він має зацікавити сторону, яка приймає, щоб, наприклад, отримати запрошення на конференцію. Як представити свою кандидатуру та написати резюме, оформити лист чи мотиваційне есе, репрезентуючи власні навички так, щоб це звучало не нав'язливо та органічно? Пропе-

монструвати кращі сторони та приховати те, про що інші навіть не повинні здогадатися. Це ціла наука, якої потрібно теж вчитися. І за кордоном у багатьох країнах цьому навчають ще з шкільної лави. Раніше нам це було не дуже й потрібно, бо для чого, скажіть, людині, яка все життя працюватиме на одному місці, знати, як писати резюме? Але зараз обійтися без цих знань неможливо. Ми поки що освоємо цю світову практику. Багато є у світі незнайомих для нас речей, але маємо їх опанувати.

«ХОЧЕТЬСЯ, ЩОБ ЖИТТЯ БУЛО ЯСКРАВИМ»

— Які мотиви задають вектори руху в житті, професії, стосунках?

— Певні цінності, головне — бажання прожити життя не марно, а як вчила Ліна Костенко, «як належить». Хочеться, щоб воно було яскравим, забарвленим цікавими подіями, людьми, стосунками. Якщо щось роблю таке, що приносить радість чи користь іншим людям, то тоді мій день ідеальний.

— Є подія, що може додати таких яскравих днів у ваше життя?

— Зустріч з рідними — сестрою, племінниками завжди наповнює мій день, гріє ізсередини, ніжить душу. Люблю спілкуватися з моїми колегами про всіляке та різне — обговорити фільм, порадитися з приводу прочитання цікавої книжки, зрештою, піти на шопінг, це також приносить нові відчуття. Спілкування з природою теж наповнюють і додають енергії, у нас є навіть такий «ритуал» — прогулянки парками.

— Яка пора року найбільше до душі?

— Усі пори року чудові по своєму, потрібно лише розгледіти ту красу, щоправда, коли надто занурена в роботу, то не завжди це виходить. Тому побажала б собі вміння знаходити цей баланс, між тим, що зобов'язана виконати, й тим, чого прагне у певний час моя душа.

— Яким правилом керуєтеся в житті?

— Намагаюся бути більш гнучкою та відкритою до нового — хотіти лише змін недостатньо, потрібно діяти.

Лілія БАСК

Оксана ШЕВЧУК (праворуч) із сестрою Іриною ШЕВЧУК і бабусяю Ганною ОСАДЦІВ (с. Устечко, 2000 р.)

органічних, зокрема, про такий препарат, як ентеросгель. Ми вивчали, як він може взаємодіяти з глютаміном, різні ланки ураження печінки, з чим цей препарат можна комбінувати та як він «працюватиме». Це надзвичайно важливі акценти в лікуванні хворих, бо від цього залежить якість їхнього життя. Докторська дисертація була присвячена суміжній темі побічної дії протипухлинних лікарських засобів.

— Часто трапляється, що дослідження науковців, які проводять роками, потім у спокої лежать десь на полицях, а могли б активно впроваджуватися...

— Ми намагалися зробити так, аби результати нашої роботи знайшли відгук у практичній охороні здоров'я. Найкоротший шлях — це донести інформацію нашим студентам, які роз'їдуться різними регіонами й будуть втілювати ці напрацювання в лікувальних закладах. Маємо па-

БОГДАНА БІЛА: «Я – ЛЮДИНА, В ЯКОЇ ЗАВЖДИ БАГАТО ЗАПИТАНЬ»

Храм можливостей для тих, хто їх шукає. Так характеризує ТНМУ студентка вже четвертого курсу стоматологічного факультету Богдана Біла. Дівчина сповна використовує ці можливості та бере активну участь у житті університету.

Богдана – невиправна оптимістка, натхненна та цілеспрямована. «Дві найголовніші риси, навколо якої будується фундамент моєї особистості, – зауважує вона, – це безумовна віра в Бога й наполегливість у досягненні мети».

– Богдано, чи змінила вас війна?

– Війна чітко окреслила мої життєві пріоритети, миттєво змівши всі зайві думки та переживання, що до того здавалися важливими. Нині стараюся більше часу приділяти сім'ї, закарбовувати в пам'яті кожен усмішку мого молодшого брата, якому, до слова, 1 червня, у День захисту дітей, виповнилося 10 років, кожен розмову з батьками, обійми родичів. Так, з початком повномасштабного вторгнення власне людське життя я ціную найбільше. Плани тепер будую лише на найближчі дні та тижні. Важко загадувати, що буде через рік. Дякую Богові за кожен світанок у мирному місті.

– Як рятуєтеся від поганих думок і захищаєте свою психіку?

– Насамперед я – оптимістка. До 24 лютого просто заперечувала факт, що може бути повномасштабна війна. Гадала, що скупчення техніки біля наших кордонів – не більше, ніж фарс. На жаль, помилилася. Звістка про війну мене потрясла, як і всіх українців. Найперше, що відчула, – страх. Страх за життя близьких людей, за майбутнє країни, страх від нерозуміння масштабу війни та нашої здатності опору. Так, за кілька днів ми вже усвідомили, що обов'язково переможемо, та тоді факт невизначеності лякав найбільше. 26 лютого, коли шок від пережитих емоцій трохи стих, я прийняла рішення, що не можу залишатися осторонь нашої визвольної боротьби, що в мене буде свій волонтерський фронт. Волонтерство для мене стало рятувальною шлюпкою в тому розумінні, що я знайшла своє місце в цій війні. Всі зараз мовлять про синдром того, хто вижив. Вважаю, щоб цей синдром мінімізувати, треба якнайбільше залучити себе до діяльності в контексті нашої перемоги. Тож волонтерство стало особливо важливою частиною мого життя, адже коли працюєш у гурті людей, які також залишилися в Україні й одноставно пе-

реконані, що переможемо, тоді приходить розуміння, що я не одна. Разом завжди легше подолати біду. Не варто забувати, що війна – це не лише йдеться про збройний конфлікт. Так чи інакше вогонь колись закінчиться, настане перемога. І повинні бути люди, які готові відновлювати країну. Якщо провести аналогію з нашою медичною справою: коли пацієнт переніс важку операцію й видужав, у кінцевому підсумку це заслуга не лише хірурга, а й усієї команди, спеціалістів, які вже в післяопераційний період змогли поставити пацієнта на ноги. Переконана, що волонтерство – це глобальний мейнстрім, течія, що нині охопила весь світ. І дуже тішусь, що змогла стати його частиною. В нашої єдності – сила українського народу.

– Якщо б вам довелося відрекомендувати себе людині, яка бачить вас уперше, що ви б розповіли передусім?

– Найперше, що спадає мені на думку: я – галичанка з українською душею та громадянкою світу. А далі представлення залежатиме від того, кому воно адресоване.

– В якій сім'ї формувалися? Пригадуєте події з дитинства, що вплинули на вас найбільше?

– Я народилася в щасливій сім'ї, і це – головна причина, чому нині така, яка є. Найяскравіший спогад усього мого дитинства – народження мого брата Василька. Я все життя знала, що в мене має бути брат, вірила, що він неодмінно з'явиться в нашій родині, просила про це у святого Миколая (усміхається). І ось коли мені було 10 років, у мене народився-таки молодший братик. Перші його роки – це моменти неосяжного щастя, безумовної любові. Ми з ним – справжні друзі.

На становлення мого світогляду найбільше вплинули мої батьки. Мій тато Роман Васильович – лікар-ортопед-травматолог. Він справді лікар за покликанням, я бачу вдячних людей, які цінують те, що він свого часу допоміг їм жити повноцінно, насолоджуватися життям. А моя мама Наталія Миколаївна – приватна підприємниця, лідерка бізнес-груп компанії «Мері Кей». Пам'ятаю, як я стояла біля сцени у палаці спорту в Києві, коли моїй мамі вручали нагороду, вона ввійшла до «трийки» найкращих серед колег в Україні, а у залі їй аплодували понад три тисячі успішних жінок. Мені тоді було 13 років. І тієї хвилини я усвідомила, що успіх – це реально, що можна бути щасливою і в сім'ї, і на роботі, не треба боя-

тися будувати великі плани та досягати їх. Мама для мене – приклад, уособлення того, що можна реалізовувати себе різнобічно без втрати якості в чомусь.

Ще одна подія, що безпосередньо вплинула на моє майбутнє, – шкільний обмін з Німеччиною. Я навчалася у Тернопільській спеціалізованій школі №17 з поглибленим вивченням іноземних мов. Для найкращих учнів школи була можливість поїхати на обмін на кілька тижнів до Німеччини. Та поїздка визначила для мене те, що нині світ не має меж, він відкритий для кожного. Саме тому себе сміливо

фесія, що може ошчаслилювати багатьох людей, повертати їм здатність повноцінно жити. Тож вибір сформувався сам собою.

– Чому саме стоматологія?

– Це було спонтанне рішення, а вже потім під нього підтягнулися аргументи. Збагнула, що стоматологія нині – одна з найпрогресивніших галузей в медицині та можу застосувати цей прогрес на будь-якому рівні – чи у великому місті, чи в маленькому містечку. Закінчивши вже третій курс, я надзвичайно задоволена своїм вибором.

– Чому обрали ТНМУ?

– Це альма-матер мого батька, тож ще до вступу мені здавалося, що йду туди, де вже багато знайомих мені людей. Я прийняла рішення вступити до ТНМУ, бо ж навчатися в місті, в якому живеш, – дуже комфортно, не відволікаєшся на побутові речі, а можеш максимально присвятити час навчанню.

– Чим для вас став Тернопільський національний медичний університет ім. Івана Горбачевського?

– Передусім я була вражена, що змогла вступити на бюджетну форму навчання на факультет, де було лише п'ять державних місць. Це для мене справді стало неочікуваним, попри те, що мала високий рейтинговий бал. На перших заняттях постійно не могла зрозуміти, куди потрапила та чому це так важко. Перший місяць – місяць виживання (сміється), коли спиш менше чотирьох годин, засинаєш і прокидаєшся з книжкою. З цим стикаються всі першокурсники, адже шкільний досвід тут не працює. З часом навчатися стає зовсім не важко, а просто цікаво. Вже після першого семестру зрозуміла, що для тих, хто хоче та прагне, тут відкриваються величезні можливості. Я охарактеризувала б наш університет, як храм можливостей для тих, хто їх шукає. Звісно, якщо не прагнеш отримати знання, їх і не отримаєш. Але якщо є прагнення, є бажання, тобі завжди готові відповісти. Гортаючи в пам'яті заняття, що в мене були за тих три роки, вдячна кожному викладачеві нашого університету. Я – людина, в якій завжди багато запитань. Усі наші викладачі готові дати на них відповіді. Це саме та історія, коли «стукайте – і вам відчинять». У нашому університеті надзвичайно професійний колектив – висококваліфікований, відкритий до студента. Це дуже прозорий у всіх сенсах виш. Тішусь, що обрала саме його, маючи можливість вступити в інші вищі навчальні заклади нашої країни.

– Ваша активна життєва позиція, звичайно, означає, що берете активну участь і в

житті університету. В яких напрямках пробуєте себе реалізувати?

– Був у мене цікавий досвід наукової діяльності: я брала участь у торішньому науковому конгресі, що відбувався навесні у онлайн-форматі. Готувала доповідь з терапевтичної стоматології. Це дуже цікаво, коли є можливість слухати опонентів з різних вишів.

Щодо громадської роботи, то взимку, ще до початку повномасштабного вторгнення рашистів в Україну, разом з колегами за участі Асоціації студентів-стоматологів вдалося провести благодійний конгрес студентів-стоматологів у Тернополі. Це велика подія, в якій взяли участь понад двісті слухачів та 14 спікерів – провідних стоматологів України, фахівців своєї справи, які нині мають найсучасніші клініки. Було приємно усвідомлювати, що ще пів року тому дивилася інтерв'ю з ними в YouTube, а зараз я – співорганізатор конгресу, на якому ці люди – спікери, й маю можливість поспілкуватися з кожним особисто. Це дуже цінно. Я закликаю всіх молодих спеціалістів не економити, витратити гроші на свій розвиток. Так, це буває недешево, але ви завжди отримаєте значно більше – в нових знаннях, знайомствах, комунікаціях. Те, що мені вдалося долучитися до команди організаторів цього заходу, – моя найбільша перемога зими 2022 року.

– Зізнайтеся – як все встигаєте?

– Переконана, що якщо в людини дуже багато вільного часу, в неї розвивається депресія. Тому в мене вільного часу надто мало (усміхається), розписана кожна хвилина. Головна таємниця мого тайм-менеджменту – якнайменше часу приділяти соціальним мережам і співрозмовникам, які тебе виснажують та спустошують енергетично. Стараюся оточувати себе людьми, спілкування з якими наповнює.

– Які основні цінності є орієнтиром у вашому житті?

– Віра, сім'я та кар'єра.

– Ким себе бачите в майбутньому?

– Щасливою людиною. Не буду зараз загадувати визначення в професії, місці проживання, у статусі... Незалежно від усіх тих зовнішніх чинників, я бажаю бути щасливою. Наразі найбільша мрія кожного українця – це мир. Та я хочу, щоб моя мрія не обмежувалася лише миром. Хочу, щоб наша перемога, що буде досягнена величезними жертвами втрачених і скалічених людських життів, зруйнованих планів, бажань та можливостей, стала символом нового початку для всіх нас. Вірю, що зможемо побудувати у своєму домі велику Україну.

Мар'яна ЮХНО-ЛУЧКА

можу назвати громадянкою світу. Чудово, що можемо швидко долати величезні відстані, спілкуватися з людьми з будь-якого кутка світу, обмінюватися цінностями. Це неймовірно круто бачити, в чому наша схожість і в чому наша відмінність. До цієї поїздки я мріяла вчитися за кордоном. Мені там все сподобалося, але повернулася з рішенням, що буду навчатися лише в Україні.

– Чому так вирішили?

– Тому, що менталітет відіграє надважливу роль у людському житті. Коли людина переїжджає в іншу країну, має усвідомлювати, що вона переїжджає й до інших людей. Мені ж насправді дуже імпонують українці. Це цілком щиро, без лукавства. До того ж я хочу внести свою лепту в розвиток своєї країни.

– Медицину обрали під впливом батькового прикладу?

– Так, на мене дуже вплинув приклад батька. Я вчилася у школі добре, тож розглядала різні сфери. Мені насправді було дуже складно визначитися з професією. Та якимись логічними роздумами, аналізом усе зійшлося-таки на медицині. Це про-

Курси для внутрішньо переміщених осіб

АБИ УКРАЇНСЬКА МОВА БУЛА В ПОВСЯКДЕННІ

У Тернопільському національному медичному університеті імені Івана Горбачевського з 2 травня розпочали курси з поглибленого вивчення української мови для осіб, які змушені були покинути свої домівки внаслідок великої війни.

Вступне заняття провели завідувач кафедри української мови, професор Анатолій Вихрущ і викладач Соломія Гнатишин.

учасників, які поступово будуть вирішувати. На заняттях наголос ставили на побутовій лексичі, що дасть людям можливість комфортно почувати себе в українському середовищі.

Заняття відбуваються двічі на тиждень, у понеділок та четвер о 10.00, у формі практичних занять у навчальній аудиторії, яка розташована в гуртожитку №3 ТНМУ за адресою: м. Тернопіль, вул. Коцюбинського, 18-А. Була створена окрема група для дітей. Навчанням хлопчиків і дівчаток займалися Соломія Гнатишин та

няття провели доцентки Ірина Заліпська, Тетяна Мельник, викладач Надія Олійник. З 30 травня курси читає доцентка Марта Руденко.

Ірина Заліпська для кращого опанування української мови вивчала з внутрішньо переміщеними особами етикетні формули вітання, прощання, вибачення, вдячності, прохання, звертання. Вчилися правильно знайомитися, практикували вимову шиплячих і правильних наголосів в українських словах, також вивчали пори року, назви

в Тернополі (на основі тексту про фанне місто). Дала їм кілька ресурсів для вивчення мови, і результат є. Люди справді хочуть розмовляти та намагаються перейти на українську, тому варто обирати актуальні їм за раз теми й на їх основі будувати діалоги та мовити про українські відповідники. Діти активно доєднуються до розмови, допомагають дорослим, самі виявляють бажання розмовляти, тому не потребують відокремлення», – розповіла Тетяна Мельник.

Нагадаємо, що метою курсів української мови для тимчасово переміщених осіб є формування у слухачів внутрішньої мотивації до вивчення української мови, потре-

різні види завдань (пізнавальні, творчі, рольові). Викладачеві важливо створити сприятливу психологічну атмосферу на занятті, умови для комфортного навчання для людей, які переживають стрес і тривогу, з різним рівнем володіння українською мовою, різною мотивацією, життєвим досвідом, психологічним станом від пережитого, баченням майбутнього розвитку подій, планами та очікуваннями. Під час своїх занять Надія Олійник пропонувала такі теми для обговорення, як «Найважливіше про мене», «Я хочу розказати про свою родину», «У супермаркеті», «На вокзалі», «У банку», «Мої друзі», «Мої вподобання»... Для закріплення матеріалу пані Надія також використовувала творчі завдання: «Історії з частинами мови» (склади історію зі знайденими словами), «Даруємо компліменти», «Українські фразеологізми».

«Щодо курсів для внутрішньо переміщених осіб: взяла основні слова, пов'язані з купівлею продуктів та одягу; приєднали руху та місця. Будували діалоги, як дістатися того чи іншого місця

би у спілкуванні нею, ціннісного ставлення до мови, набуття досвіду використання української мови в повсякденному житті.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА
Світлини
Миколи ВАСИЛЕЧКА та
Надії ОЛІЙНИК

Анатолій Володимирович підкреслив роль рідної мови, слова для нації, а також значимість мови у системі психологічного захисту. Слухачі читали вірші Ліни Костенко, вивчали текст «Дезидерати», який упродовж майже ста років допомагає людям долати труднощі. Соломія Гнатишин зробила фотосесію, занотувала потреби

Оксана Новіцька. В ігровій формі діти повторювали основи рідної мови, основні граматичні правила, вивчали назви кольорів, місяців, як правильно вимовляти дати, цифри та числа, читали тексти, вчили відмінки іменника. Після наших занять всі діти поновили навчання в школах.

Усі викладачі кафедри залучені до втілення програми курсів. За-

місяців, днів тижня, продуктів харчування, продовольчих товарів і т.д.

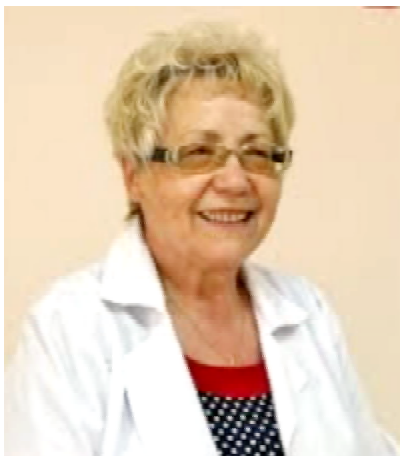
Надія Олійник зазначила, що курси української мови для внутрішньо переміщених осіб організовані таким чином, щоб були використані різні форми навчальної діяльності (індивідуальна робота, в парах, групах, самостійна робота), залучені

ЮВІЛЕЙ

4 червня відзначила ювілейний день народження асистентка кафедри педіатрії факультету післядипломної освіти ТНМУ Марія Антонівна КУЛИНИЧ.

Вельмишановна Маріє Антонівно!
Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення педіатричного факультету Львівського медичного інституту, 45 років практичної спі-

шної роботи педіатричнею у стінах Тернопільського медуніверситету Ви впродовж останніх чотирьох років реалізовуєте свій великий клінічний досвід і творчий потенціал, працюючи асистенткою кафедри педіатрії факультету післядипломної освіти.

Ваші порядність, працелюбність, жіночність, інтелігентність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування новими поколіннями молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Маріє Антонівно, доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного, щасливого життя.

Хай на життєвій Вашій довгій ниві
Росте зерно достатку і добра,
Щоб Ви були здорові і щасливі,
Щоб доля тільки світлою була!
Ректорат і профком ТНМУ
імені І.Я. Горбачевського

12 червня відзначає ювілейний день народження ветеран університету, професорка Марія Михайлівна САВУЛА.

Вельмишановна Маріє Михайлівно!
Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення Львівського медичного інституту, двох років практичної роботи районною фтизіатричнею, навчання в аспірантурі, 10 років роботи у Львівському НДІ туберкульозу у стінах Тернопільського медуніверситету Ви успішно 50-літній трудовий шлях, 30 років очолювали кафедру фтизіатрії, а після її реорганізації реалізовували свій великий клінічний досвід і творчий потенціал як професорка кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії.

Активною була Ваша громадська діяльність, зокрема, як багатолітньої очільниці Асоціації фтизіатрів і пульмонологів Тернопільської області, лекторки товариства «Знання», членкині низки робочих комісій університету.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначені медаллю «Ветеран праці», знаком «Відміннику охорони здоров'я», численними гра-

мотами та подяками ректора університету.

Ваші порядність, працелюбність, жіночність, інтелігентність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Маріє Михайлівно, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Нехай щастя буде у Вашому домі
І радість нехай з Вами
буде завжди.
Здоров'я міцного й
справедливої долі
Нехай Господь Бог дає на
довгі роки.

Ректорат і профком ТНМУ
імені І.Я. Горбачевського

Медичні новини зі світу

НАЙБІЛЬШІ ТАЄМНИЦІ МАВПЯЧОЇ ВІСПИ

Дослідники намагаються знайти причину спалаху мавпячої віспи. Вони також з'ясовують, чи поширюється вірус по-іншому порівняно з попередніми спалахами, чи набув незвичайних генетичних змін та як це стримати. Одна з перешкод — це те, що геном мавпячої віспи є величезним порівняно з геномом багатьох інших вірусів — наприклад, у шість разів більшим, ніж у коронавірусу SARS-CoV-2. А це, безперечно, ускладнює аналіз.

ВАКЦИНИ МОЖУТЬ НЕ ДУЖЕ ДОПОМОГТИ ПІД ЧАС ТРИВАЛОГО COVID-19

Згідно з дослідженням (понад 13 мільйонів людей) вакцинація проти SARS-CoV-2 знижує ризик тривалого зараження COVID-19 лише на невелику кількість — майже на 15%. Це найбільша когорта, яку досі використовували для вивчення того, наскільки вакцини захищають від цього захворювання. Але хтось чи вона покладе край невизначеності. Отримані результати не узгоджуються з деякими попередніми дослідженнями, які виявили набагато вищі показники захисту. Тривалий COVID — захворювання, яке триває кілька тижнів або місяців після зараження SARS-CoV-2 — виявилось важким для вивчення, не в останню чергу тому, що низка симптомів ускладнює визначення.

ЧОМУ СПАЛАХИ ПТАШИНОГО ГРИПУ ХВИЛЮЮТЬ УЧЕНИХ
Учені стурбовані безпрецедентним поширенням високоінфекційного штаму пташиного грипу H5N1 серед диких птахів. Це, не враховуючи спалахів серед десятків мільйонів свійської птиці в Європі, Азії, Африці та Північній Америці. Дослідники кажуть, що вірус, схоже, поширюється серед диких птахів легше, ніж будь-коли раніше. Дикі птахи поширюють вірус по всьому світу, створюючи значний ризик для вразливих видів, ускладнюючи стримування з розповсюдження вірусу та збільшуючи можливість його поширення на людей. Дослідники наголошують, аби пом'якшити спалахи, не варто завдавати шкоди диким птахам, адже це не допомагає, а може навіть погіршити ситуацію, порушуючи рух і поведінку птахів.

ПУТІВНИК З РОЗШИРЕНОГО СІМЕЙСТВА ОМІКРОНУ

Сімейство Омїкрону тепер має ВА.2.12.1, який набуває поширення в Північній Америці, а також ВА.4 і ВА.5, які швидко поширюються в Південній Африці. Але як названі ці підштами? Група дослідників позначає їх, зважаючи на їхню еволюційну історію, мутації та чи вони з'являлися частіше. «Ви, мабуть, не почувте про більшість родів, які ми називаємо», — каже

еволюційний біолог Ендрю Рамбо, — адже вони не можуть конкурувати з іншими версіями SARS-CoV-2 і тому зникають.

ЧИ ТРИВАТИМЕ ПОВЕРНЕННЯ ГЕННОЇ ТЕРАПІЇ?

Дослідження генної терапії зазнали ренесансу з низкою багатовісильних результатів клінічних випробувань проти руйнівних генетичних захворювань, серед яких і серповидно-клітинна анемія. Але імунні реакції можуть зробити лікування менш ефективним і викликати небезпечні побічні ефекти. Нові підходи, представлені на зборах Американського товариства генної та клітинної терапії в травні, обіцяють знизити ризик запальної реакції. «Ми перебуваємо на стадії розвитку генної терапії», — каже Френсіс Коллінз, виконувач обов'язків радника з науки президента США Джо Байдена.

COVID ЗАТРИМУЄ ПЛАНИ ЩОДО БІОРИЗНОМАНІТТА

Світ відстає від графіка на два роки, щоб завершити розробку нової глобальної системи збереження біорізноманіття. Представники майже 200 держав-членів Конвенції ООН про біологічне різноманіття мали зустрітися в Куньміні, Китай, у жовтні 2020 року. COVID-19 зірвав цей план, а боротьба Китаю зі зростанням випадків захворювання означає, що зустріч, яку попередньо перенесли на кінець серпня або на початок вересня, викликає сумніви. «Чим довше ми чекаємо, тим більше різноманітності втрачається», — каже біолог з охорони природи Еліс Х'юз.

ІМУНОЛОГІЧНА КРАЇНА ЧУДЕС МОЗКУ

Колись дослідники вважали, що мозок відгороджений стіною від решти імунної системи організму, але тепер виникає захоплива картина мозку як унікальної імуннологічної екосистеми. Прикордонний контроль мозку справді дозволяє імунним клітинам потрапляти в наповнені рідиною мембрани, що оточують орган, які є «імуннологічною країною чудес», твердить нейроімуннолог Кіаваш Мовахеді. Спеціальні імунні клітини, що утворюються в кістковому мозку черепа, можуть бути м'якшими, ніж звичайні імунні клітини. Дослідники прагнуть дізнатися, яку ці та інші види імунних клітин у мозку відіграють роль у боротьбі з хворобами та як можуть бути використані для лікування.

УРОКИ COVID-19 З ЯПОНІЇ

Кількість випадків COVID-19 і смертей на душу населення в Японії значно нижча, ніж в інших країнах. Японія має кілька відмінних особливостей: найстаріше населення в світі, її землі густонаселені, а її конституція забороняє суворі обмеження. У той час, як інші країни зосередилися на дезинфекції, Японія старалася уникати саніції, «ЗС»: закритих приміщень, скупчення людей та умов тісного контакту.

Вічна пам'ять

19.10.1946 – 26.05.2022
Ректорат, профком, працівники та студенти ТНМУ імені І.Я.Горбачевського глибоко сумують з приводу смерті ветерана університету, колишньої директорки бібліотеки

Дарії Миколаївни ТАРАНЕНКО

та висловлюють щирі співчуття рідним і близьким покійної.

Вічна пам'ять

13.10.1961 – 13.05.2022
Ректорат, профком, працівники та студенти ТНМУ імені І.Я.Горбачевського глибоко сумують з приводу смерті доцента кафедри внутрішньої медицини №1

Михайла Євгеновича ГАВРИЛЮКА

та висловлюють щирі співчуття рідним і близьким покійного.

СПІВЧУТТЯ
Редакція газети «Медична академія» висловлює глибоке співчуття фотокореспонденту Миколі Василечку з приводу непоправної втрати — смерті матері
Любові Миколаївни.

Відповіді на сканворд, вміщений у № 9–10, 2022 р.

1. Гортензія. 2. Серет. 3. Берет. 4. Замір. 5. Робота. 6. Тарту. 7. Му. 8. Бот. 9. Ре. 10. Етан. 11. Афеландра. 12. Тур. 13. Талант. 14. «Ту». 15. Як. 16. Талан. 17. Липа. 18. Робот. 19. Колеус. 20. Ле. 21. Ял. 22. Пил. 23. Нуклеус. 24. Бегонія. 25. Лан. 26. Па. 27. Борт. 28. Замітка. 29. Лавра. 30. Орел. 31. Рана. 32. Амур. 33. Уролог. 34. «Ера». 35. НОК. 36. Волан. 37. Ра. 38. Вік. 39. Ген. 40. Акорд. 41. Тюльпан. 42. Гін. 43. Іво. 44. Кіоск. 45. Су. 46. Пульсар. 47. Ластівка. 48. Юга. 49. Ва. 50. «Крок». 51. Іго. 52. Сенполія. 53. Анод. 54. «Ан». 55. Горло. 56. Го. 57. Айстра. 58. Плон. 59. Носоглотка. 60. Ге. 61. Поні. 62. Око. 63. Рота. 64. Пірей. 65. Оз. 66. Ар. 67. Ледар. 68. Ара. 69. Аз. 70. Его. 71. Горє. 72. Дог. 73. Огайо. 74. За. 75. Зебрна.

Відповіді у наступному числі газети СКАНВОРД